

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека імені М. С. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**



На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 1(93)

**Одеса
2026**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. С. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. О. Л. Попова ; комп'ют. набір, О. Л. Попова ; ред. О. М. Ласкевич ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2026. –

Вип. 1(93) : [I кв. 2026 р.]. – 2026. – 12 с. – (На допомогу бібліотекарям) ; 15×21. – 40 прим.: б. ц.

Дайджест складається з двох частин.

Перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек м. Одеси та області у I кварталі 2026 р., друга – анотовані статті періодичних видань Одещини про діяльність бібліотек.

Також дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску. Періодичність видання: щоквартально.

**I. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК
ОДЕЩИНИ
у I кварталі 2026 р.**

Січень

Різникова Я. На сцені наших сердець: Вечір пам'яті Богдана Чуфуса : [24 січ. в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського згадували актора театру і кіно, нар. артиста України Б. Чуфуса] / Ярослава Різникова // Чорномор. новини. – 2026. – 29 січ. – С. 3 : фот. – (Людина і час).

**На сцені наших сердець
Вечір пам'яті Богдана Чуфуса**

Минулої суботи, 24 січня, в Одеській обласній універсальній бібліотеці ім. М. С. Грушевського ми згадували актора театру і кіно, телеведучого, співака, народного артиста України, людину великої душі Богдана Чуфуса, який 2 січня покинув цей світ.

Ми говорили про людину, чиє ім'я вписане золотими літерами в історію українського ефіру, разом сумували й усміхалися крізь сльози, вдивляючись в архівні відео та світлини його сценічного життя, бережно відібрані Ксенією Сорокіною, Олегом Владимірським і В'ячеславом Богомоленком.

Народився Богдан Дмитрович 22 січня 1950 року в селі Старуня Богородчанського району Івано-Франківської області – особливому місці на Прикарпатті, яке з часом стало одним із духовних осередків Української греко-католицької церкви. Нині Старуня відома не лише унікальними археологічними та геологічними пам'ятками, а й новоосвяченим собором Блаженного священномученика Симеона Лукача, який навіть у радянських таборах не зрікся Христа і своєї Церкви. Під храмом, що став символом підпілля й водночас виходу до свободи, просто під престолом, б'є джерело води, відоме як «сльози Симеона». У сучасному прочитанні це місце поєднує унікальність природи й архітектури, духовний досвід та глибоку гармонію людини з навколишнім світом – у думках і молитві.

Недарма Богдана Чуфуса знову й знову кликала ця земля. Як греко-католик він відчував глибинний зв'язок із нею – її духовною

тишею, внутрішньою свободою, вистражданою в часи підпілля. Тут, на Прикарпатті, де неймовірна природа, віра і культура століттями формували характер людини, він немовби повертався до джерел – не лише родинних, а й світоглядних. Саме тут він назавжди зупинився 2 січня 2026 року, завершивши земну мандрівку. Саме звідси походила його особлива повага до слова, відповідальність за сказане і та внутрішня зібраність, емоційність та інтелігентність, яку відчували всі, хто його слухав.

У 1975 році Богдан Дмитрович закінчив Київський державний інститут театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого (курс О. Скибенка). Після навчання працював у Севастопольському драматичному театрі, а з 1977-го – в Одеському драмтеатрі. Згодом перейшов на журналістську роботу на Одеське телебачення, багато років був диктором і ведучим.

Указом президента від 15 червня 1994 року Богдану Чуфусу було присвоєно почесне звання «Заслужений артист України», а 25 грудня 2009-го – «Народний артист України». На театральній сцені він зіграв сотні яскравих, характерних ролей, знімався в кінофільмах, зокрема «Луна в пуші» (1977), «Комедійний коктейль» (2003) та ін. Був неперевершеним виконавцем українських народних пісень. Його голос, мова, інтонація, внутрішня культура стали впізнаваними й улюбленими для кількох поколінь глядачів. Про це так тепло розповідала його колега по сцені, акторка Валентина Губська.

Особливе місце в його житті посідало телебачення. Не маючи фахової журналістської освіти, Богдан Чуфус був беззаперечним професіоналом: уважним, ерудованим, принциповим у питаннях української культури та ідентичності. Не уникав складних тем, говорив про те, про що інші мовчали. Завдяки бездоганній мовній культурі став еталоном українського слова в Одесі.

Доктор історичних наук, професор Одеського університету ім. І. І. Мечникова Тарас Гончарук, культурологиня Тетяна Ананченко, Олег Кудрін, Ольга Нагорнюк поділилися спогадами про взаємодію, про запрошення на ефіри пана Богдана, кожен з яких був якісно підготовлений, продуманий, наповнений змістом. Навіть хворіючи, він приходив у студію — передачу не могли скасувати, бо відповідальність перед глядачем була для нього понад усе. Його землячка, громадська діячка Галина Дольник говорила про пана

Богдана як про життєлюба, інтелігента та справжнього патріота. Карпатське коріння відчувалося в його характері, у мові, у внутрішній силі й особливій красі. Поет Станіслав Стриженюк та його дружина Тетяна, ділячись щирими спогадами, нагадали про його вміння бути вимогливим до слова й водночас теплим, іронічним, а також по-справжньому людяним. Поетичну присвяту озвучив поет Віталій Бошков.

Особливо щемким став відеоспогад і пісня-молитва у виконанні фронтмена рок-гурту «Друже Музико», учителя музичного мистецтва Одеського ліцею №9 Максима Трубнікова. До сліз розчулила тиха, ніжна сповідь онуки Богдана Дмитровича – Ельзи, сповнена любові, вдячності та світлої пам'яті.

Я говорила про рідкісний дар Богдана Чуфуса – уміння розкривати людей, адже він не просто ставив запитання, а створював простір для щирої, глибокої розмови. Про це розповідали мої батьки Галина Могильницька та Олекса Різників, які часто були героями його авторських програм «Імена» та «Діалоги». Його поважали і старші глядачі, які пам'ятали акторські ролі, і люди середнього віку, небайдужі до історії та культури, і студентська молодь, вихована вже на зовсім іншому медіаформаті. Воістину, як сказала педагогиня і громадська діячка Ганна Рудик, він умів бути близьким і зрозумілим кожному.

Хоч і небагато, але в Інтернеті залишилися деякі записи інтерв'ю, телепрограм, пісень у виконанні Богдана Дмитровича. Коли хочеться знову почути його голос, побачити посмішку, відчувати емоцію – ми можемо повернутися до них. Але щоразу виникає те саме відчуття: недоговорили, недоспілкувалися, не встигли ще раз спитати «Як ти?», підтримати...

Нехай пам'ять про Богдана Чуфуса продовжує звучати в наших серцях, нагадуючи про те, як важливо любити свій край, свою професію, свою Державу. Дякуємо, Богдане Дмитровичу. Ви назавжди – на сцені наших сердець.

Ярослава Різникова.

Лютий

Чернецька Ю. «Краєзнавча варта Одещини»: перший рубіж : [5 лют. виповнився рівно місяць від дня заснування читац. краєзнав. клубу «Краєзнавча варта Одещини», що відкрився в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського] / Юлія Чернецька // Веч. Одеса. – 2026. – 12 лют. – С. 5 : фот. – (В бібліотеках міста).

«Краєзнавча варта Одещини»: перший рубіж

П'ятого лютого виповнився рівно місяць з того часу, як в Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Михайла Грушевського відбулося перше засідання нового творчого читацького клубу «Краєзнавча варта Одещини» (КВО).

Ідея створення належить одному з найактивніших багаторічних читачів бібліотеки, її амбасадору, члену Одеського регіонального відділення Національної спілки краєзнавців України Сергію Агеєнку з Овідіюполя. Вартовими стали науковці, студенти, школярі та представники інших професій, яких об'єднала любов до рідного краю та невтримне бажання досконало вивчати його багату, славу історію.

Для початку дуже відповідально обирали символіку. По-перше, на емблемі, звісно, мають бути квіти білої акації, яка більше, ніж два сторіччя тому стала символом Одеси. За легендою, саджанці білої акації придбав на власні кошти та привіз із Відня Дюк де Рішельє. Згодом їх роздали одеситам безкоштовно за умови, що вони висадять дерево. Далі центральне місце посідає чайка дуже багатогранний символ свободи, моря та духовного прагнення до досконалості в найширшому сенсі, волі та славного минулого. В основі композиції розташовано «Колесо історії» – це метафоричний символ, що позначає безперервний, циклічний рух часу, коли події минулого впливають на сучасність та майбутнє.

Уся композиція вписана у контур карти Одеської області, де розміщено оновлену офіційну назву установи «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М. С. Грушевського. 1875». Автором макета логотипа «КВО» стала учениця 11 класу Юридичного ліцею (м. Одеса) Марина Берчатова, яка зайняла 1-е місце на міському захисті наукових робіт МАН та має дуже широкі наукові інтереси. А печатку технічно оформив доктор фізико-математичних наук, професор ОНУ імені І. І. Мечникова Олександр Сергійович Черненко.

Головним девізом свого об'єднання члени «КВО» обрали мудру істину: «Минуле – то сила майбутнього», що вона неодноразово доказувала свою справедливість. Зараз дуже тяжкі часи для всього українського народу, в тому числі й для мешканців Одещини. Тому «вартові» прагнуть розповісти землякам, як наші спільні предки переживали темні періоди, як зберігали свою культуру й лишали нащадкам на згадку не лише численні славні історії, а й будівлі, некрополі, фортеці, замки, котрі зараз допомагають нам зрозуміти, як вони жили, і самим зберегти величну історію своєї землі. Саме це учасники клубу «КВО» вважають головною метою свого об'єднання.

Лише місяць тому «Краєзнавча варта Одещини» взялася за діло, а її учасники вже мають немалі здобутки. Докладного вивчення варту спадщина відомого історика, публіциста та етнографа Аполлона Скальковського, який жив та працював в Одесі наприкінці ХІХ сторіччя. Учасники «КВО» запросили до співпраці кандидата історичних наук, доцента факультету історії і філософії ОНУ імені І. І. Мечникова Людмилу Новікову, яка поділилася своїми відкриттями з краєзнавцями у лекції «Історія Південної України очима А. О. Скальковського».

Одним з найстаріших та найвідоміших історичних об'єктів Одещини по праву вважається Аккерманська фортеця, вік якої нараховує **більш ніж** 800 років. Вартові Одещини розшукали та зв'язалися з нашою землячкою, яка наразі проживає за кордоном, Анною Стоєвою-Колісниченко, яка буквально щойно випустила свою нову книгу «Загадки й міфи Аккерманської фортеці», присвячену її багатій історії, та з гордістю подарувала книгу бібліотеці.

Одним з найчисленніших етносів нашого регіону з **давніх-давен** були євреї. Цей стародавній народ завжди відзначався великою ідентичністю та ревністю в зберіганні традицій. Тому учасники «КВО» познайомилися й запросили в гості Ольгу Чінену, наукову співробітницю музею Голокосту, аспірантку кафедри археології, етнології та всесвітньої історії факультету історії і філософії ОНУ імені І. І. Мечникова. Ольга щойно завершила глибоке вивчення історії перебування юдеїв в окремих частинах Одещини. Свої висновки та книгу з новим історично-етнічним каталогом авторка подарувала вартовим.

Наразі в розробці у «КВО» одразу декілька цікавих зустрічей, присвячених різним темам.

Помиляється той, хто вважає, що краєзнавство – то лише пил архівів та польові експедиції. «Краєзнавча варта Одещини» йде в ногу із часом: всі засідання клубу проводяться з урахуванням сучасних технічних можливостей, щоб всі охочічі, де б вони не знаходилися, мали можливість приєднатися, а тому за бажанням членом «КВО» може стати кожен, хто любить свій край. Тут друзям завжди раді.

*Юлія Чернецька
Провідна бібліотекарка
відділу краєзнавчої літератури
і бібліографії ООУНБ
імені М. С. Грушевського*

Березень

Вельможко В. Нескорений Володимир Караташ : [13 берез. в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбувся меморіал. вечір, присвяч. 100-річчю від дня народж. В. Караташа, вояка УПА з Кіровоградщини] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2026. – 19 берез. – С. 3 : фот. – (Історія. Культура. Імена).

Нескорений Володимир Караташ

13 березня в Одеській обласній універсальній бібліотеці ім. М. С. Грушевського у межах проекту «Читаємо. Пам'ятаємо» відбувся меморіальний вечір, присвячений 100-річчю від дня народження людини незвичайної долі, якій двічі оголошували смертний вирок: у 1943-му – німецькі окупанти, а через десять років – окупанти московські.

Мова – про Володимира Караташа, вояка УПА із Кіровоградщини, політичного в'язня, учасника Кенгірського повстання, а після відбуття термінів покарання – письменника, публіциста, педагога та громадського діяча. Володимир Михайлович був членом Всеукраїнського політичного об'єднання «Державна самостійність України» та Історичного клубу «Холодний Яр». Кавалер ордена «За мужність» III ступеня, лауреат літературних премій імені

Євгена Маланюка за книгу споминів «На барикадах Кенгіра» (2008) та імені Юрія Горліса-Горського (2016).

Пам'ятний захід розпочався з хвилини мовчання за загиблими у кількасотлітній боротьбі українців з московськими окупантами. Про життєвий шлях Володимира Караташа, про знайомство з ним повідала педагогиня, громадська діячка Ганна Рудик. Її розповідь супроводжувалася фотографіями, листами та демонстрацією книжок героя. Своїми спогадами про зустрічі з Володимиром Михайловичем поділилися громадські активісти Юрій Пінчук і Володимир Насипайко, гетьман Чорноморського козацького війська Анатолій Петько, журналіст із Маріуполя Анатолій Бутенко, автор цих рядків та інші. Поет Віталій Бошков прочитав власного вірша, присвяченого Володимирі Караташу.

На завершення вечора присутні переглянули фрагменти з фільму про Кенгірське повстання, де могли побачити й почути голос Володимира Караташа.

Василь Вельможко.

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у I кварталі 2026 р.

Січень

Амельченко Ю. Чи можна дістати в одеській бібліотеці книжки російською? : [розмова з директоркою Одес. обл. універс. наук. б-ки ім. М. Грушевського] / Юліана Амельченко // Одес. життя. – 2026. – 21 січ. – С. 5 : фот. – (У бібліотеках міста).

Непомняща О. Зустріч з письменницею Людмилою Охріменко : [у День укр. писемності та мови до Роздільнян. публ. б-ки завітала письменниця та волонтерка Л. Охріменко] / Олеся Непомняща // Вперед. – 2025. – 31 жовт.- 6 листоп. : фот. – С. 4. – (Культура).

Різникова Я. На сцені наших сердець: вечір пам'яті Богдана Чуфуса : [24 січ. в Одес. обл. універс. наук. б-ки ім. М. Грушевського згадували актора театру і кіно, нар. артиста України Б. Чуфуса] / Ярослава Різникова // Чорномор. новини. – 2026. – 29 січ. – С. 3 : фот. – (Людина і час).

Сокіл О Жива розмова з газетою : [у Центр. міс. б-ці ім. І. Франка відбулась зустріч відвідувачів з ред. газ. «Чорноморські новини»] / Олег Сокіл // Чорномор. новини. – 2026. – 15 січ. – С. 1 : фот. – (Будьмо разом).

Станіславов О. Ми знаємо ціну незалежності : [в Одес. нац. наук б-ці відбулася презентація ГО «Міжнародна грузинська діаспора «Сакартвело»] / Олег Станіславов // Веч. Одеса. – 2026. – 15 січ. – С. 2 : фот. – (У бібліотеках міста).

Лютий

Геник В. «Світло в наших серцях»: Якою запам'ятається Велика Одеська Бібліоніч – VIII : [14 лют. у Міжнар. День дарування кн. та День закоханих в Одес. нац. наук. б-ці відбулась Велика Одеська Бібліоніч – VIII] / Володимир Геник // Чорно мор. новини. – 2026. – 26 лют.– С. 3 : фот. – (Культура. Проекти. Імена).

Черненко К. Коли небо впало на землю... : [24 лют. у від. краєзнав. літ. та бібліогр. Одес. обл. універс. наук. б-ки відбулася презентація док. фотовист., присвяч. четвертій річниці початку повномасштаб. війни] / Катерина Черненко // Чорномор. новини. – 2026. – 26 лют. – С. 3 : фот. – (Культура. Проекти. Імена).

Чернецька Ю. «Історія та пам'ять: мацева та огель» : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулася зустріч науковиці-історикіні Ольги Чіненої з членами читац. клубу «Краєзнавча варта Одещини»] / Юлія Чернецька // Веч. Одеса. – 2026. – 5 лют. – С. 5 : фот. – (В бібліотеках міста).

Чернецька Ю. «Краєзнавча варта Одещини»: перший рубіж : [5 лют. виповнився рівно місяць від дня заснування читац. краєзнав. клубу «Краєзнавча варта Одещини», що відкрився в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського] / Юлія Чернецька // Веч. Одеса. – 2026. – 12 лют. – С. 5 : фот. – (В бібліотеках міста).

Березень

Вельможко В. Нескорений Володимир Караташ : [13 берез. в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбувся меморіальний вечір, присвяч. 100-річчю від дня народж. В. Караташа, вояка УПА із Кіровоградщини] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2026. – 19 берез. – С. 3 : фот. – (Історія. Культура . Імена).

Геник В. Свято літературного краєзнавства : [3 берез. в Одес. нац. наук. б-ці відбулась урочиста церемонія нагородж. лауреатів Всеукр. конкурсу з літ. краєзнавства ім. Г. Зленка] / Володимир Геник // Чорномор. новини. – 2026. – 12 берез. – С. 3 : фот. – (Спадщина. Вшанування. Визнання).

Хто завідує аншлагом?: Про те, як сільська бібліотекарка створила клуб і чому він такий популярний : [в с. Мала Василівка Любашівської громади Лариса Лисенко перетворила б-ку в справжній клуб за інтересами] / сторінку підгот. Юрій Федорчук // Одес. життя. – 2026. – 25 берез. – С. 11 : фот. – (Райони Одещини: від Дунаю до Поділля).

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечірня Одеса
Чорноморські новини
Одеське життя

Райони області

Вперед

ВПЕРЕД
Газета Львівської районної ради
За номером 5, грошей 1000 грн

ХЛІБОРОБ
Газета Львівської районної ради
Вітаємо і вітаємося!

НАДНІСТРЯНСЬКА ПРАВДА
Газета Обласної Ради Рівненської області
Вітаємо і вітаємося!

Благодійна діяльність
Вітаємо і вітаємося!

Дороги, любі жінки! Зі святом весни!

Зі святом весни, любі жінки!
Вітаємо і вітаємося!

Відведення вагітного оздоблення відбувається, наші жінки і діти (підготувала)

Пирогаснику - під контроль

Герої порин

ВІСТІ КОДИМЩИНИ
№12 (24) (10.300) субота, 21 березня 2015 р.

Сучасний АВАНГАРД
Газета Авангардської соціальної ради
№ 2 (34), субота, 29 лютого 2015 р.

Промінь
Газета Миргородської районної ради та районної державної адміністрації Одеської області

Новини
Вичислюються актуальні по об'єктам

Якщо будуть грати санкції проти Росії

Місяць лютий

Зустріч в війнах-16

Васкава об'єднано тава збільшено адміністрації